בס״ד

אמונתך בלילות

בראשית ט״ו:ה׳–ו׳

וַיֹּאמֶר הַבֶּט נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם תּוּכַל לִסְפֹּר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ: וְהֶאֱמִן בַּה׳ וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה:

And He took him outside, and He said, "Please look heavenward and count the stars, if you are able to count them." And He said to him, "So will be your descendants." And he believed in Hashem, and He accounted it to him as righteousness.

שמות י״ז:י״א–י״ב

וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר עֲמָלֵק: וְיֹדֵי מֹשֶׁה כְּבֵדִים וַיִּקְחוּ אֶבֶן וַיָּשִׂימוּ תַּחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאַהֲרֹן וְחוּר תָּמְכוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ:

It came to pass that when Moshe would raise his hand, Israel would prevail, and when he would lay down his hand, Amolek would prevail. Now Moshe's hands were heavy; so they took a stone and placed it under him, and he sat on it. Aharon and Chur supported his hands, one from this [side], and one from that [side]; so he was with his hands in faith until sunset.

רש״י שמות י״ז:י״ב

ויהי ידיו אמונה – ויהי משה ידיו באמונה פרוסות השמים בתפלה נאמנה ונכונה:

So he was with his hands in faith: And Moshe was with his hands in faith, spread out toward heaven in a faithful and proper prayer.

דברים ל״ב:ד׳

הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵ–ל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא:

The deeds of the [Mighty] Rock are perfect, for all His ways are just; a faithful G-d, without injustice He is righteous and upright.

תהילים צ״ב:ג׳

לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת:

To declare in the morning Your kindness and Your faith at night.

Rav Hirsch Bereishis 15:6

To put one's faith in the words of another is never expressed as -האמין ב but as -האמין ל. -אמונה ב is not merely theoretical faith, the subordination of one's own mind to the mind of another. Rather -האמין ב means: to rely upon Hashem in theory and in practice, to take strength in Him and to follow Him.

Thus האמין בה' means to put one's trust in Hashem, to be in Hashem's hand like clay in a potter's hand. A מאמין casts his burden on Hashem, Hashem is the Fashioner and Educator, Supporter and Guide. In short, a מאמין entrusts himself entirely to Hashem.

Now here it says of Avrohom: והאמין בה'. He has entrusted himself completely and unconditionally to Hashem's direct guidance. Hashem 'led him outside'; He raised him above the earthly reality of a natural world bound by causality and showed him a concrete reality that emerged directly from the will of Hashem. And Hashem said to him, 'so shall your seed be'. Israel's creation and existence will depend directly on Hashem, without any premises and even against all natural calculations. והאמין בה': Just as his descendants will depend on Hashem alone, so did Avrohom precede them with this אמונה and pave the way for them.

נתיבות שלום שמות עמ׳ קי״ב

דהנה באמונה יש ב' ענינים, יש אמונה כמשמעה שמאמין בה' שהוא בורא ומנהיג לכל הברואים, ויש אמונה מלשון אימון, שיש לו אימון בהשי"ת שכל הנהגת השי"ת כולה לטובה. ואמנם כבר במצרים נאמר ויאמן העם, שכבר אז היתה להם הבחינה הראשונה של האמונה בהשי"ת, אבל בקריעת ים סוף בראותם את היד הגדולה וראו את הגילוי הגדול ביחנת זה א-לי, נתגלה להם שכל השעבוד והעינוי שעברו עליהם הכל היה בהשגחה פרטית, שבכ"ז הנהיגם הקב"ה לקראת הטוב למען יצאו אחרי כן ברכוש גדול הוא הגילוי הגדול שהשיגו בקריעת ים סוף. ומתוך כך ויאמינו בה', השגת דרגת האמונה של אימון, שנתמלאו אימון בהשי"ת שכל הנהגתו ית' עמהם לטובה. ואז ראו כי הם **בניך**, שכל הנהגתו ית' עמהם בחסד וברחמים להיטבם כרחם אב על בנים.

גמ׳ תענית ל:

רבן שמעון בן גמליאל אומר כל האוכל ושותה בתשעה באב כאילו אוכל ושותה ביום הכיפורים רבי עקיבא אומר כל העושה מלאכה בתשעה באב אינו רואה סימן ברכה לעולם וחכמים אומרים כל העושה מלאכה בתשעה באב ואינו מתאבל על ירושלים אינו רואה בשמחתה שנאמר שמחו את ירושלם וגילו בה כל אוהביה שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה מכאן אמרו כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה ושאינו מתאבל על ירושלים אינו רואה בשמחתה

R. Shimon ben Gamliel says: Anyone who eats or drinks on the Ninth of Av is as if he ate and drank on Yom KIppur. R. Akiva says: Anyone who does work on the Ninth of Av will never see in his work any sign of blessing. And the Chachomim say: Anyone who does work on the Ninth of Av and does not mourn for Jerusalem will not share in her joy, as it is said, Rejoice with Jerusalem, and be glad with her, all you that love her; rejoice for joy with her, all you who mourn for her. From this originates what they [the Rabbis] have said: Everyone who mourns for Jerusalem merits to share in her joy, and anyone who does not mourn for her will not share in her joy.